

Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Fr. L.: Mesečna opravila. — Pater: Nekoliko besedi o čebelarskem orodju. (Konec). — Fr. L.: Kako si vzgajati izvrstne čebele? (Dalje). — Jan. Jurančič: Čebelarjevo premišljevanje o letošnji zimi. — Urednik: Anatomske podobe čebele. — Hinko Likar: Čebela v boju s sovražniki. — Anton Žnideršič: Trgovina s čebelami. — Poročilo o občnem zboru »Slov. čebelarskega društva«. — Dopisi. — Raznoterosti. — Izkaz udov. — Udom »Slov. čebelarskega društva«. — Naznanilo. — Listnica uredništva. — Oznanila.

Mesečna opravila.

(Piše Fr. L.)

Sušec.

S sušcem pričinja se čebelarsko leto.

Leskovo grmovje in jelše, pri nas pa posebno teloh, ponujajo čebelam obnožno za plod.

Po množini prinese obnožne, zamoremo z gotovostjo oceniti rodovitnost matice in presoditi množino gojenega plodu. Tudi po vodo pridno izletujejo, ker že plod goje. Zato je pametno, da čebelar v bližini svojega čebelnjaka napravi svojim gojenkam plitvo koritce, nameče vanj nekaj snažnega mahu ali tresk in napolni z neznatno osoljeno vodo. Da čebele na vodo opozori, zadostuje, ako strani koritca v bližini vode in tudi treske nekoliko z medom namaže.

Ker medena paša tega mesca razven v krajih, kjer je resje, še ni izdatna in, ker čebele že precej založnega medu za plod porabijo, zato je prva in najimunitnejša dolžnost vsacega čebelarja, da se prepriča o stanju svojih plemenjakov. Ta spomladanska preiskava, ako nastane ugodno vreme in toplomer kaže v senci 8°—12°C gorkote, je koristna, pri sumljivih pahnjovih pa celo neobhodno potrebna.

Pri taki preiskavi je treba na sledeče paziti:

1. Okvirčke jemljimo, ko smo panj odprli, rahlo, brez vse sile in ropota, lepo za vrstjo iz panja, odkladajmo jih brez vseh streslejev v stojalo, dokler ne zadenemo na okvirček s pokrito zalego, ki nas pouči o stanju matice. Če smo videli zdravo in lepo zaokroženo zalego enakomerne starosti, potem odstranimo iz panja, oziroma ne vložimo več vanj praznih nepotrebnih in medenih nadpotrebnih satnikov, da se plodišče zoži in čebele dobijo več skrajno potrebne gorkote za plod.

2. Brezmatična ljudstva, kakor tudi čebele s trotovko, ali pa oslabela (po uničenju njihove matice) pridružimo kakemu sosednemu panju. Najprej napravimo obema ljudstvoma enak duh, po čebuli, kafri, apiolu itd., zvečer ju pa združimo. Če bi se bali za matico, jo lahko denemo v kletko in drugo jutro jo izpustimo. Matici ne preti od tujega ljudstva nevarnost, ker tuje čebele — osirotene — v novem stanovanju niso tako bojovite in se kmalu z veseljem oklenejo novega doma in vladarice. Pač pa je bolj v nevarnosti matica pri svojem lastnem ljudstvu, ki se zanjo spomladi zelo boji in bi jo lahko z močnim obkroženjem zadušilo.

Osirotelim čebelam pridjati iz drugega panja odprti plod, da si same matico vzgoje, bilo bi nespametno, ker mlada kraljičina bi radi pomanjkanja trotov ostala neoplojena.

3. Za driskavico obolele čebele — kakor sem že v zadnji številki „Slov. Čebelarja“ omenil — treba preseliti v čist panj na snažno satovje in pitati jih ...oj (če je ugodno vreme za izletovanje) z mlačnim, zdravim medom, da se hitreje in večkrat očistijo. Če so pa po bolezni oslabele glede števila, združi jih!

4. Kjer treba medu dodati, je najbolje, da se pridene med v satovju. Ako pa tacega nimaš, podaj jim ga dva- trikrat v večji pitalni posodi od $\frac{1}{2}$ do 1 kg zvečer zaporedoma, a ne sme biti redek.

Spekulativno pitanje radi pomnoženja zalege z redkim medom, se ta mesec še ne sme pričeti!

5. Prazni zadnji satnik se po preiskavi lahko odstrani, da vidimo takoj pri vsakem potrebnem odpiranju panja, če so že čebele med na zadnjem medenem satniku porabile. Kedar si preiskavo končal, pomakni okence k okvirčkom, dobro ga ob špranjah zamaši, da ne more gorkota iz panja uhajati, in plodišče dobro, skrbno odeni. Žrelo pusti odprto (če se ni bati miši), da imajo čebele dosti svežega zraka.

Nekoliko besedi o čebelarskem orodju.

(Pater). — (Konec).

Korita in posoda za pitanje (najboljše je pitalni balon) mora imeti vsak čebelar, da v sili klade svojim čebelam. Pita se v mrzlem času najbolje od zgoraj, ko je že bolj gorko, od spodaj; čebele potem hitreje zasedejo satovje do tal.

Kdor nima že pri spodrezovavniku strgulje, naj si jo omisli; sicer si pa grebljico naredi vsak čebelar sam, če zakrivi močen železen drat.

Matičnico ali matično hišico mora čebelar tudi vedno imeti pripravljeno, če dodaja matico čebelam. Priprosto matičnico, katero si vsak sam naredi, sem opisal v zadnji številki lanskega letnika. Pripravna je tudi Heidenreichova matičnica.

Topilnik za vosek in stiskalnico je popisal že g. Jurančič v prvi štev. letošnjega leta tako dobro, da njegovemu opisu nimam ničesar dostaviti.

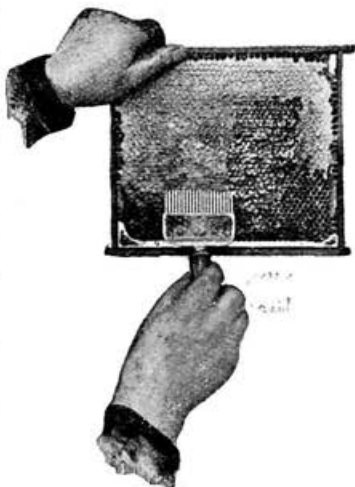
Najbolj važno in potrebno orodje za čebelarja je pa iztresalnica (izmetalnica).^{*} Če rabimo iztresalnico, imamo še le pravi dobiček pri čebelarstvu.

Iztresalnica naj bo močno in trdo narejena ter pripravna in zadosti velika, da vstavljamo lahko vse satnike iz naših panjev, če imamo tudi veliko mero. Kdor ima francoske in nemške panje, si lahko da prirediti iztresalnico za oboje mere. Iztresalnice so bile prej lesene, sedaj jih delajo le iz železa. Paziti pa moramo, da ni pri njih pocinkanega železa, ker cink vpliva na strd; vse železo mora biti dobro pocinjeno, kotel ali obod naj bo, če mogoče, emajlovan.

Iztresalnico moramo vedno v dobrem stanju ohraniti; stati ne sme na vlažnem kraju. Pred rabo je dobro vzplaknemo, obrišemo najprvo z mokro cunjjo, potem pa s suho. Tudi namažemo vrtilišča, v katerih stroj teče, z oljem, da se ne odrgnejo. Če iztresalnice ne rabimo več, jo zopet operemo in obrišemo. Dobro je tudi, da pomažemo vse svetle dele na jesen z lanenim oljem, da nam ne zarjave. Tako ohranimo iztresalnico dolgo časa trpežno.

Toda iztresalnica je draga stvar, okoli 30—40 kron stane takoj. Zatorej bi bilo dobro, če bi si več čebelarjev jedne vasi omislilo jo skupaj, potem bi jednega samega ne bolelo tolikanj. Izplača se pa iztresalnica že v par letih, ker iztresen med lahko veliko dražje prodamo.

Satovje, katero hočemo iztresti, mora biti vsaj deloma s pokrovci zadelano. Pokrovce odvezujemo s tankim nožem ali pa z vilicami, (glej podobo!) — oboje je dobro. Ker se nož in vilice kmalu umažejo, jih položimo od časa do časa v vodo, ter jih umijemo. Satnike vstavljamo v mrežo iztresalnice narobe kakor so viseli v panju, da pride gornji del satnika na dno. Žačetkoma vrtimo stroj bolj počasi, kasneje že lahko hitreje zavrtimo, posebno če imamo že stareje, rjavu satovje. Pri belem satovju moramo biti bolj oprezní, ker se raje prelomi. Če smo vrtili stroj nekoliko časa na levo, ga zavrtimo potem na desno in nato zopet na levo. Tako izpraznimo satovje do cela. Prazno satovje obesimo

^{*}) V tem članku rabim več novih besed. Razložil jih bom v slovarčku čebelarskih izrazov, ki ga v kratkem priobčim.

(toda zvečer in čez noč) v panj nazaj, ali pa na kozico, katero postavimo nekaj (10 – 20) metrov proč od ulnjaka. Čebele polizejo med in osnažijo satovje, katero potem skrbno shranimo za drugo leto ter je varujemo posebno moljev.

Med pustimo še nekoliko dni na gorkem prostoru stati, da se polagoma sčisti. Nesnago in voščene drobljance, ki prihajajo na površje, večkrat posnamemo.

Za prodajo priredimo med okusno opravljen v steklenih posodah, ki drže pol kile ali pa celo kilo. Posode so različne; čebelar se lahko sam odloči; meni najbolj ugajajo Stölzlejeve, posebno one, ki so okrogle, s patentovanim zapahom. Tudi Giesslove niso napačne. Posoda mora imeti tudi etiketo, na kateri je zapisano ali tiskano ime in stanovanje čebelarjevo, oziroma tudi cena. Etikete naj bodo ukusne in priproste, ne preveč našarjene v različnih barvah.

Da se ložje med razpeča, bi moralo društvo ali kak posameznik prevzeti prodajo, da ne bi imeli dobiček medarji, ki grozno mažejo z medom ter ga tako ob dobro ime pripravljajo. Tudi bi društvo moralo po kakem poslancu predložiti v deželnem zboru postavo, kakor jo imajo v drugih deželah, da bi se brezvestnim medarjem bolj gledalo na prste. Koliko tisoč škode so že naredili nekateri medarji čebelarjem z zastrupljenim pitancem!

Ljubljana, Bled, Opatija, Kamnik in letovišča bi bili primerni kraji, kjer bi kaka trgovina lahko prevzela prodajo medu. Nekaj procentov bi se ji moralo pustiti za režijo in reklamo. Te poslednje nam čebelarjem sploh povsem manjka! Le malo več podjetnosti in trgovskega duha! Seveda bi moral čebelar za svoj med garantirati, da je dober, iztresen ali samotok.

Ker že ravno govorim o kupčiji, naj še to omenim, da naše čebele preveč po ceni prodajamo. Laška čebela je veliko dražja in vendar je naša čebela gotovo tako izvrstna kot ona. Naši trgovci sploh z neumno konkurenco tišče cene; mari naj bi se zedinili za gotove (najnižje ali najvišje) cene, da bi dobiček vsaj v deželi ostal. Sploh je pa naša konkurenca večkrat nepoštena. Nemški čebelarski listi se večkrat pritožujejo, da so jih naši trgovci opeharili. Naši trgovci bi morali imeti toliko stanovskega ponosa, da bi sami med seboj varovali poštenje svoje kupčije. Društvo in list bi pa morala kontrolirati vse, in brezobzirno javnosti naznaniti onega, ki krade drugim trgovsko čast. To bi moralo veljati tudi za medarje! Neobzirni lin moški nastop društva bi čebelarjem mnogo koristil!

Kako si vzgojiti izvrstne čebele?

(Piše Fr. L.)

(Dalje).

b) Omenil sem že takoj v začetku svojega članka, kaj je povzročilo popolni propad in pogin Zalesnikovih čebel.

Da! Krvoskrunstvo — če smemo tako imenovati plemenjenje kraljičin s sorodnimi troti — kaj slabo vpliva na razvoj in obstanek čebelnega ljudstva. Nek izvrsten švicarski čebelar je nalašč pospeševal plemenitev kraljičine prav dobrega in krepkega panja z najbližnjimi žlahtniki — troti. Kaj je dosegel? V sedmem kolenu je mlada kraljičina, oplojena zopet (kot njene matere) z žlahtnikom, legla je le nekaj malega jajčec!

Živinorejci so že davno prepričani, da treba bika istega plemena drugod poiskati, da ne bode prav nič v sorodu z mladimi domačimi telicami. Enako moramo tudi mi čebelarji, če hočemo uspešno čebelariti in sami si vzgojiti izvrstne čebele, skrbeti za obnovljenje krvi čebel istega plemena. Toraj ne iščimo kavkaških, cyperskih, laških čebel itd., ampak oplemenjajmo kraljičine domačega plemena s troti istega plemena, toda nikakor ne v bližni žlahti ali s tujim plemenom.

To bode tudi najsigurnejše sredstvo zoper gnilobo plodu in najboljše zagotovilo, da nam bodo plemenjaki stanovitno uspevali, ne da bi bilo treba, kakor pri križanju, vedno in vedno plemenjakov iz tujine preskrbovati, kar tudi ni zanesljivo, ker se lastnosti in narava domačega plemena ne strinja z istimi tujega plemena in zato se čebelarsko ljudstvo mešancev kaj rado sprevrže, zajde in izgine.

Samo ob sebi pa je umevno, da moramo za pleme iz domačih čebel izbrati vselej le najboljše. Toraj čebelno ljudstvo, ki je krepko in zdravo prave naravne sivkaste barve (gledé obročkov), zmerno plodovito ali rojivno, varčno glede porabe medu in z lepo razvito mlado matico.

In če smo za to vselej skrbeli in vsako slabo ljudstvo takoj odstranili, vzgojili smo si plemenjake, ki so nam ne samo v veselje in čast, ampak tudi v lep dobiček. Čebelnjak s takimi plemenjaki napolnjen je res vzor napredne domače čebeloreje!

d) Čebelno ljudstvo mora biti zdravo.

Plemenjak, ki ima spomladi preveč mrličev, ali pa če meče še nedoraščene čebelice ali bube iz panja ni zdrav. Tudi ni zdravo čebelno ljudstvo, katero nima onega prijetnega duha, katerega smo vajeni, ko odpremo panj. Tako ljudstvo navadno trpi na driskavici ali brezletnosti. Ne kaže obdržati plemenjaka, ki vkljub temu, da ima mlado in krepko matico in dosti čebel, vendar zaostaja s plodom za novo izdelanim satovjem, ali kateri nima lepo zaokrožene, enakomerne starosti in lepo skupaj združene zalege, t. j., da se ne nahaja med plodom tu pa tam praznih celic, v katere ni bilo nobeno jajčece zaleženo. Plošnati pokrovcí, vdrti ali ne popolnoma s celičinimi stenami zlepljeni naznanjajo, da je zalega bolna.

Takemu ljudstvu treba brez odlašanja matico odvzeti in jo z novo izvrstno nadomestiti, trote poloviti in pokončati, ker taki niso za plemenitev. Če pa založne matice nimaš, združi čebele z drugimi, zalego pa vso odstrani.

e) Čebelno ljudstvo mora biti pridno.

Kaj ne, to se nekako čudno bere! Saj slišimo in beremo, da so sploh vse čebele pridne. Olepševalen priimek naše čebele je sploh „pridna čebelica“. Pa vendar kolika razlika je med njimi!

Jaz ne trdim, da bi bile nekatere čebele lene, — dasi me skušnja nekoliko moti glede splošne čebelne pridnosti — na sledeče si pa dovoljujem svoje gg. tovariše-čebelarje opozoriti:

Kakor jaz, tako je tudi vsak drug že opazil, da ob dobri paši nekatere čebele prav zgodaj prično izletovati in sladko strd nabirati, medtem ko druge, tudi močne in zdrave, doma še počivajo. Ravno tako ni neznano, da na bradi nekaterega panja čebele brezdelno čepijo, in dasi je kak drug panj s čebelami bolj natlačen in je pri obeh rojenje že popolnoma izključeno, vendar je brada tega panja prazna brezdelnic. Lahko umlivo!

Dokazano je, da ima nekatero čebelno ljudstvo veliko bolj razvit volh, s katerim vsak najmanjši izvirek medu ali nektarja prej zasleda, kakor drugo ljudstvo, kateremu ostaja dostikrat, isti nektar popolnoma skrit.

O tem sem se tudi jaz prepričal.

Neko jesen sem bil prisiljen zalogo medu čebelam dopolniti. Nekaj kapljic razstopljenega kandisa mi je ostalo. Kakih dvajset korakov od čebelnjaka nalil sem nekaj te tekočine v georginin cvet. Bilo je po dežju in čebele vseh panjev so močno izletovale. Ni dolgo trpelo in cvet s sladkorjem oslajen, je bil najden. Rad bi bil zvedel iz katerega panja jih je bilo največ. Vzel sem hipoma nekaj moke in čebele na georgini ž njo oprášil. Skočivši potem pred panjove, spoznal sem, da razven 5—8 pojedink, bile so to čebele le enega, tisto leto glede medu najboljšega plemenjaka. Glede čebel pa ni bil najštevilnejši. *)

Kaj pa glede velikosti čebel?

Kdor je kupil čebele na raznih krajih, je gotovo opazil, da čebele, matice in troti niso vseh plemenjakov enako veliki. Nekatere matice, pa še bolj čebele, so kaj drobne.

Brali smo sicer v raznih čebelarških časopisih, da čebele kožice ali tančice bub iz celic postržejo in odstranijo, vendar skoro gotovo, da ne povsod in ne v vseh celicah. Odkod torej pride, da so res nekatere tako drobne? Mogoče, da je bila matica tako majhna in da so se po nji tudi čebele zvrgele? Morda je tega staro satovje krivo, morda premalo prostora v panju in radi tega so manjše celice izdelale? Naj bo že vzrok ta ali oni, vendar res je, da so male čebelice boljše za med, kot velike, ki so pa po zunajnosti lepše.

*) Ali ne verjamete, da se morejo čebele po svoje sporazumeti? Če najde le ena kak boljši vir, pripelje jih kmalu več sabo in te zopet druge, in v kratkem se pridrvi cela armada k pogrnnjeni mizi, prav kakor pri ropanju. — Op. ured.

In zakaj so boljše za medobranje? Zato, ker se je dokazalo že v največjem času, da imajo male čebele nekoliko daljši sesalnik, kot velike čebele, in ker radi vitkega, drobnega telesca, lažje v nekatere cvetlice zlezejo, kamor debelejšje čebele ne morejo. To je znano vsem starim čebelarjem, kakor sem se v občevarju z istimi prepričal. (Dalje sledi).

Čebelarjevo premišljevanje o letošnji zimi.

(Spisal Jan. Jurančič).

Vsak čebelar je navadno vesten opazovalec vremena; in kako ne bi bil, ko so vendar čebele popolnoma navezane na vremenske ugodnosti in ves uspeh čebeloreje je odvisen od vremena. Večji in natančnejši čebelarji si zaznamujejo, oziroma zapisujejo vreme, ali vsaj večje premembe, veliko vročino, hud mraz, trajno deževje, vetrove i. t. d. Prav dobro je tako zapisovanje in zlasti začetnikom je priporočati; ker se iz tega da marsikaj sklepati in učiti za praktično čebelorejo ter si pridobi s tem čebelar mnogo izkušnje.

Gotovo se je nam čebelarjem krčilo srce, ko so znani vremenski preroki Falb, Merkel i. dr. tako brezčutno in brezobzirno napovedali hudo zimo; saj res, kakor vselej, so zadeli, pa ne vsega. Toliko je bilo do zdaj na njih prerokovanju resnice, da je bila zima res huda, pa trajala je k sreči kratko. Pri nas je bilo prvič mrzlo 11. decembra pret. leta: -10° R., in še tako par dni, potem pa topleje. Najhujša zima bila je januarja, namreč: 18 -16° R., 19. -18° R., 20. istotako, 21. $-17\frac{1}{2}^{\circ}$ R., 22. do 25. -16° R., potem pa še nekoliko dni okoli -6° R., na kar je prišlo zopet topleje vreme. To namreč pri nas, v ozki, gozdni, bolj zavetni dolini, v odprtem svetu in večjih ravninah bilo je pa mraza od 20 do 25° R.

Proti taki zimi torej, kot je bila letošnja, morajo se čebele že boriti in moči napenjati, da si vzdržijo potrebno gorkoto. Čebela namreč že pod temperaturo $+4^{\circ}$ R. zgubi gibljivost ter, kakor pravimo, otrpne. Ker pa čebela ne spi takozvanega „zimskega spanja“, kakor samice sršenov, čmrljev, os itd., mora toraj ostati v gibljivem stanju, da diha, uživa in se giblje. In zakaj mora dihati, uživati in se gibati? Zato, da si nareja, oziroma nadomestuje ono gorkoto, koje ji manjka od zunanje temperature do tiste stopinje, katero si vsako zdravo ljudstvo v zimskem sedežu vzdrži in vzdržati mora. Če primerjamo: V panju je v zimskem gnezdu toplote $+12$ do $+18^{\circ}$ R., zunaj je pa mraza -15° R.; v tem slučaju morajo čebele same na stroške lastnih telesnih moči temperaturo za 27 do 33° R. zvišati in trajno vzdržati; to, kakor vidimo, je jako veliko.

Kako je pa mogoče, da čebele toliko toplote producirajo? 1. z dihanjem, 2. z uživanjem in 3. z gibanjem. Dihanje in uživanje, oziroma prebavljanje je ona presnova, pri kateri se proizvaja gorkota enako, kakor v navadnem življenju pri kurenju ali gorenju. Nadalje smo rekli, da čebele narejajo gorkoto tudi z gibanjem; znano nam je, da, ako smo v zimi na potu, če nas zebe, pospešimo korake in se s tem ogrejemo; ptiči, zlasti majhni, o hudem mrazu

vedno semtertje letajo ter se neprestano gibljejo, sicer bi zmrznili. To nam je dokaz, da se z gibanjem udov fizično proizvajajo gorkota. Ako poslušamo pri panjevem žrelu v temperaturi 0 do -5° R., slišali bomo le prav rahlo, enakomerno šumenje, ali se pa komaj kaj sliši, ker so čebele skoraj popolno mirne; znamenje, da se dobro počutijo ter jim še mráz ne prizadeva sile. V večji zimi, n. pr. -10 do -20° R. sliši se pa že močno šumenje, bučanje, da je kar cvilenju podobno. To je dokaz, da se morajo čebele z vsem naporom braniti zime, gibati s perutmi, sploh z vsemi udi, da narejajo dovolj gorkote. V takem času se naredi zunaj pri žrelu polno ivja (sreža), ker čebele močno dihajo in obilno uživajo ter vsled tega izdihajo mnogo vodenih soparov, ki na hladnem pri žrelu v podobi ivja zmrznejo. Znotraj v panju ob hladnih stenah, zlasti na dnu se nabere mnogo mokrote, ki zmrzuje v led. Ravno letošnja zima vprizorila nam je, zlasti na nekaterih stališčih, dovolj takih tužnih slik; pri nekaterih panjih so se žrela z ivjem celo zamašila, tako, da se je moralo s svedrom rahlo prevrtati ter ivje in led odstraniti, da bi se čebele ne zadušile; tudi v panjih bilo je dokaz ledu, ki se je pozneje o južnem vremenu otalil in — ko sva z bratom njegove panje prestavljala povodom povečanja čebelne stavbe — se je voda kar izlivala iz žrel.

Sicer smemo še letošnjo zimo, izvzemši par dni hudega mraza, prištevati za čebele precej ugodnim, ker je vedno le bolj mirno, enakomerno in nespremenljivo vreme, torej so tudi čebele bolj mirne. Bati se pa imamo marsičesa: V panjih, ki imajo tenke stene, ali so v njih špranje, razpokline in luknje, so čebele trpele hud mráz in mnogo bo mrličev; oni panji, ki niso imeli obilno odmerjenega živeža za zimo, jim je morda v zimskem gnezdu med pošel, vsled tega niso mogli v najhujši zimi dovolj „kuriti“ in zraven nedosegljivega, t. j. ob strani gnezda se nahajajočega živeža, zaspali so za večno. Tudi griže bode mnogo v pretenkih in v preslabo odetih panjih. Naposled pa bode še satovje vsled mnoge v panjih nabrane se mokrote zelo plesnjivo.

Da te omenjene nedostatke po možnosti zaprečimo, priporoča se, takoj, ko se toplota le nekoliko nad 0° R. vzdigne, panje rahlo odpreti ter jih vse na dnu ležeče nesnage in mokrote očistiti. Pri tem naj ne bo nikdo preboječ, češ, da se panj ne sme v tako hladnem vremenu odpreti; snaga in suh panj bode čebelam več v korist, nego bi jim ta majhen nemir škodoval, ki se povzroči s čiščenjem; sicer pa pri paznem delu čebele komaj kaj čutijo. Oni panji pa, v kojih je vse v redu in znotraj lepo suho, se seveda glede snaženja pustijo do ugodnejega časa.

Vsako pametno premišljevanje naj bi pokazalo svoj sad; naj bi mu sledil nek gotov sklep. Kaj naj bi pa mi čebelarji o tukaj navedenem premišljevanju sklenili?

1. Skrbeti, da bodo imele naše čebele vselej obilno zalogo zimskega živeža, da bodo trdne proti vsem, tudi najhujšim vremenskim vplivom ter smo mi v tem oziru za vsak slučaj zagotovljeni. Kajti čebele, ako imajo vsak čas dovolj živeža, so zmožne vsega, toraj je za

uspešno čebelorejo vedno in vselej potreben „med in zopet med in še enkrat med“. Kakor za vojsko: denar in denar in še denar.

2. Čebelariti v takih panjih, ki so čebelam in njih razvitku vsak čas in kolikor moč v vsakem oziru ugodni, namreč v takih, ki čebelam ono gorkoto, kojo si poslednje morajo z velikim naporom, na stroške svojih telesnih moči in zaloge živeža proizvajati in vzdrževati, po mogočnosti vkup držijo ali ohranijo. Iz tega stališča z mirno vestjo prav toplo priporočam dvostenate panje, zlasti še dvojake. V teh panjih ni čebelam nikdar prevroče in ne premrzlo. Solnce in vreme vpliva le na zunanje stene ter ne more notranjih ugonobiti, da bi poslednje vsled solnca in mokrote dobile špranje ali luknje, ali da bi se drugače poškodovale. Kdor bi vpošteval ta moj nasvèt, ne bi se kesal nikdar, kajti oni stroški, kolikor tak panj več stane, se obilno odračunijo z napravo bolj prostega in cenejšega čebelnjaka ali se pa čebelnjak lahko celo opusti, ker se panji postavijo v podobi paviljona. Vsak lahko uvidi, da se z vsem zatlačevanjem in odevanjem ne doseže nikdar to, kar stori enakomerna dvojna stena, napolnjena s slabimi prevodniki toplote, ne da še vpoštevamo vsakoletno sitno delo in vzemirjanje čebel pri zatlačevanju. Kdor pa ima že lep, dober čebelnjak, kojega opustiti ne mara, ali kdor sploh brez čebelnjaka biti noče, naj bi imel vsaj prednje strani panjev z dvojnimi stenami, ker ravno prednja stran panjev se — že zavoljo žrela — dá najtežje dobro zatlačiti.

Pri nas so prišli čebelarji do popolnega prepričanja, da čebele v dvostenatih panjih — ako čebelar sam kaj ne zakrivi — izključno dobro prezimijo. V vseh drugih panjih pokažejo se izdatne izgube, zlasti za kritičnimi zimami; v dvostenatih pa vsega tega skoraj ne poznamo in se more povprečno v 10 letih še le na 150 panjev računati vsako leto po en mrlič. Skušnja govori! — Vsled tega pa v našem kraju čebeloreja jako napreduje; v prihodnji pomladi se bo postavilo tukaj v bližnji okolici 5 paviljonov, dva manjša po 8 in trije veliki, krasni po 36 in 20 panjev, v skupnem številu za 108 ljudstev. To dokazuje, da je dober čebelni panj eden glavnih faktorjev za podlago uspešne čebeloreje.

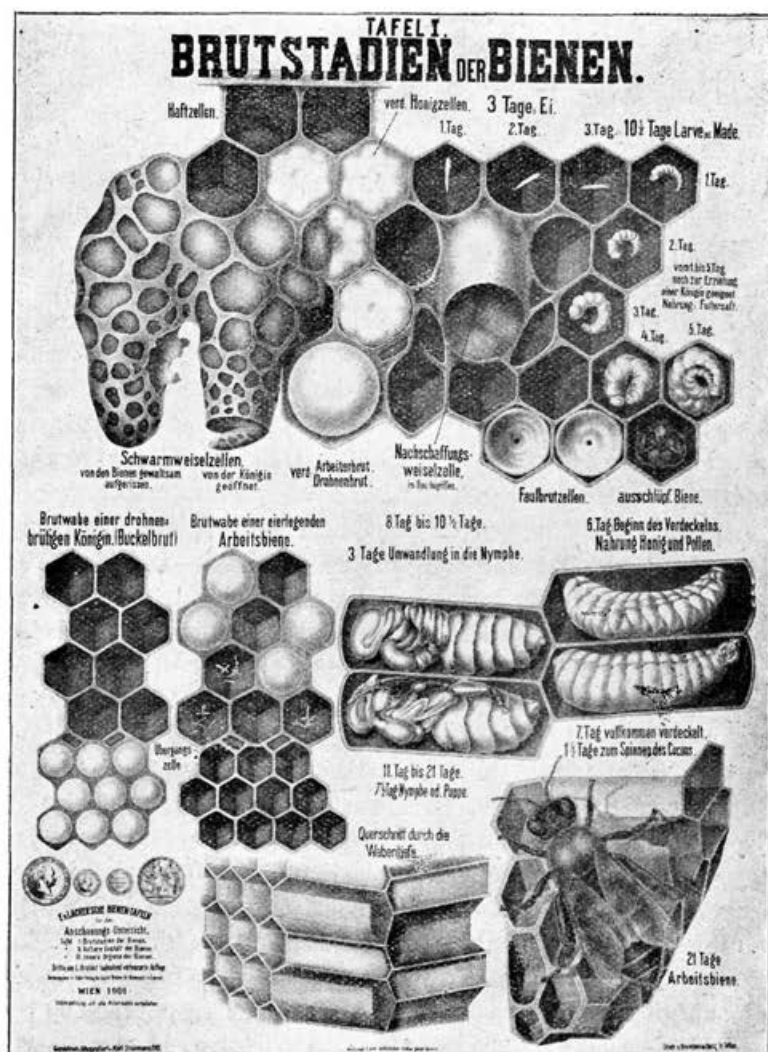
Letošnja zima tedaj, predragi čebelarji, naj nas opozarja, da ne bomo več v prezimovanju glede panjev prelahkomiselni, ter da bomo vsako jesen o vzimovanju mislili: „Ravno prihodnja zima zamore biti zopet jako huda, torej moramo čebele skrbno zavarovati!“ Kajti ravno čebelarjeva krivda je, ako morajo uboge čebelice trpeti toliko mraza. Bodimo jim torej v prihodnje bolj usmiljeni in za njih celoletno skrbno delo bolj hvaležni gospodarji!

Anatomične podobe čebele.

(Urednik).

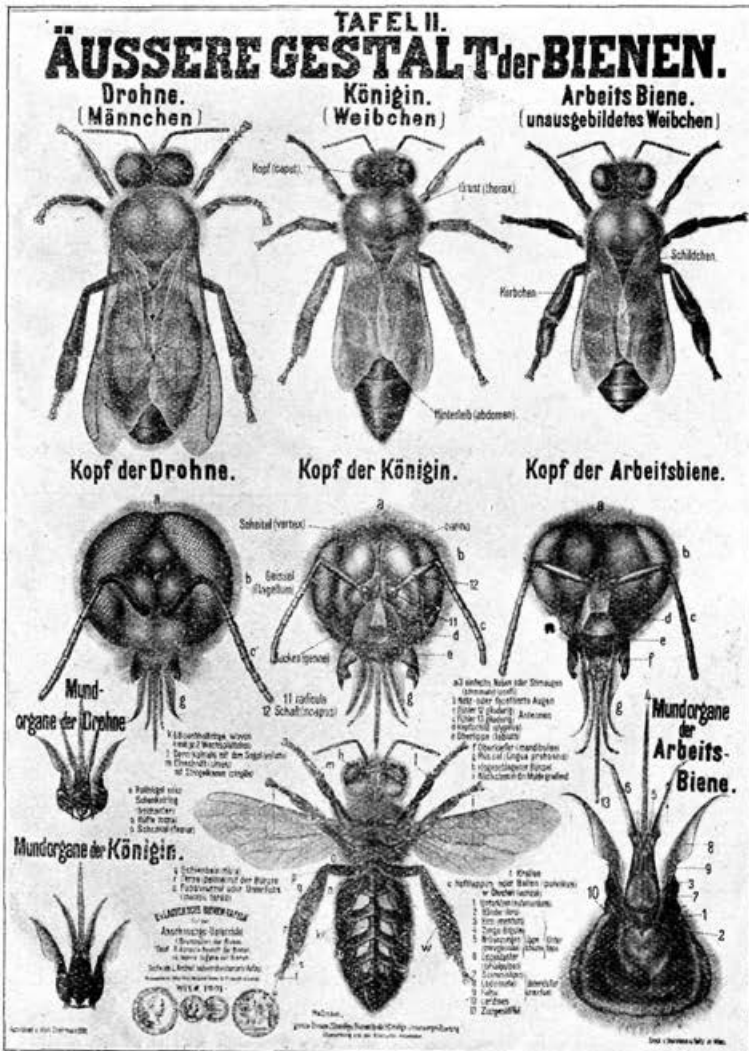
Na občnem zboru našega društva se je soglasno sklenila resolucija, s katero se prosi vis. c. kr. deželni šolski svét, naj bi le ta posredoval, da bi

si srednje in ljudske šole vsaj 50 izvodov prvih dveh podob naročile, ker le s tem pogojem bi jih založilo „Centralno avstrijsko čeb. društvo na Dunaju“ tudi s slovenskim besedilom. Za ljudske, meščanske in srednje šole ter za učiteljsišča sta potrjeni z ministrskim odlokom z dne 29. jan. 1902 stev. 902 prvi podobi, učiteljem kmetijstva pa se razven teh dveh priporoča z ministrskim odlokom z dne 10. marca 1902 števil. 3103 tudi tretja tabla.

Pred več kot 30 leti izdal je te podobe Ed. pl. Lacher, lansko leto pa jih je doloma popravil, deloma spopolnil imenitni strokovnjak Ljud. Arnhart, ter jih založilo zgoraj omenjeno čeb. društvo. To so do zdaj najpopolnejše podobe te vrste. So sicer drage — 24 K vse tri, posamezno celo po 10 K — vendar so za teoretično spoznavanje razvitja, unajnih delov ter notranjih organov čebele najboljši nazorni pripomoček. Na nobeni šoli naj bi ne manjkalo

tega prekristnega učnega pripomočka, s katerim naj bi se že pri otrocih vzbujalo zanimanje za čebelo in njeno življenje, ki je pravi stvarstven čudež. Ljubezen do čebeloreje vcepila bi se že v mlada srca, in če bi bil še na vsaki šoli čebelnjak, vzoren čebelnjak, vzgojilo bi se lahko lepo število mladih čebelarjev, ki bi čebelarili na podlagi umne čebeloreje, kakoršno so spoznavali že v šoli. Pa če tudi učitelj ni sam čebelar, vendar razloži pomen tabel lahko

prav natanko, ker jim je pridjano podrobno in natančno pojasnilo na 30 straneh osmerke.

Iz predstoječih fotografij je razvidno natančno risanje vseh različnih podob, na tablah pa, ki so po 115 cm široke in 155 cm visoke, je vsak del še veliko bolj razločljiv.

ne najlepša med žuželkami, — vendar pa bodeš najimenitnejša med njimi. Letala bodeš od cvetice do cvetice ter brala iz njih čašice najboljše sladčice sveta, katera bode marsikomu v krepilo in zdravilo; pri najsvetejši daritvi rabili se bodo tvoji izdelki; človeku, katerega bomo ustvarili po svoji podobi, bodeš izgled pridnosti, marljivosti in složnosti! Vedi pa, da bodeš imela mnogo, mnogo sovražnikov, kateri Ti bodo stregli po življenju in po Tvojih izdelkih; zaradi tega dam ti hudo, ostro in strupeno orožje, da še bodeš branila. Ker pa orožje brez srčnosti nič ne pomaga, dam Ti tudi srčnost; ker se pa sama, četudi oborožena in srčna, proti mnogim braniti ne moreš, zato živite čebele v družbi in bodite složne, da bodeste lažje branile sebe in dom. V slogi je moč! Ker pa ni dobro, če je v družini mnogo gospodarjev, zato imejte le eno gospodarico — matico kraljico!“

Tako je govoril vsemogočni Stvarnik. Vse žuželke so nekako začudeno poslušale, kar je Stvarnik naročeval čebeli; mislile so si: „No, ta je pa srečna, gotovo je prišla z desno nogo naprej na svet; slabega pa niso še nič čebeli želele. — Toda, glej, tam iz one podzemske votline se že plazijo grde pošasti Zavist, Jeza, Sovrašтво in Maščevanje proti žuželkam, katere so bolj zadej stale, ter začele so jih hujskati proti čebeli: „Ali ste slišale? Ta grda, majhna živalica naj bode kraljica nad Vami in vsem Vašim imenitnim rodом? Ve druge ste vse lepši, kakor čebela, pa vendar je ona za prvo določena! To je prava prilizovavka, da je Boga premotila, da je tako napačno določil. Ali bodeste Ve to trpele?“ — To hujskanje je imelo velik uspeh. „Saj je res, saj je res“, ogласi se jih več! „Jaz bi moral biti kralj!“ „Ti ne, jaz! upije drugi.“ Tako so se pričkali žužki in žuželke med seboj, a Stvarnik je z gromovitim glasom zaklical: „Mir! Kar sem določil, je določeno!“ Žuželke so se ustrašile tega glasu in si niso več upale glasno ugovarjati, a na tihem so se jezile in premišljevale, kako bodo čebeli škodovalе. „Meni in mojemu zarodu mora biti v živež“, sikal je sršen. „Kri bodem spil vsakej, katero dobim“, mrmral je pajek. „Ves dom jej hočem razrušiti“, dejala je veša, ki je dobila potem ime voščena veša. „Ves pridelek jej bodem požrl“, dejal je metulj-smrtoglavec. „Vse življenje me bode morala nositi, in ž njeno krvjo se bodem živela“, repenčila se je neka uš, katera je dobila zato ime čebelna uš. — „Tako je prav“ — rečejo pošasti — „le značajni bodite dragi žužki in žuželke, pa besedo držite; me Vas bomo vedno podpirale. Tudi druge živali hočemo nahujskati proti čebeli.“ — „Pogin in smrt čebeli!“ — zaklicali so sovražniki čebele.

Stvarnik da znamenje za razid ter šepetne čebeli: „Zapomni si dobro, kar si slišala in videla, da se veš ravnati!“

Razšle so se žuželke, vsaka za svojim namenom. Čebela si je v bližnjem duplu ustanovila svoj dom ter se ravnala natanko po tē, kar ji je Stvarnik določil. Nahujskane žuželke pa tudi niso pozabile prisega ter so skušale škodovati čebeli vedno in vedno; ravno tako tudi druge od onih pošasti nahujskane živali. A čebela je pogumno in srčno branila sebe in svoj dom in brani ga še dandanes. Kakor je bila od začetka previdna, tako zapodi

tudi še zdaj vsacega z ostrim orožjem od svojega doma. Naj si bode človek ali žival, v vsakem vidi svojega sovražnika, in neustrašeno gre v boj proti njemu.

Vsak čebelar je že videl, kako srčno in neustrašeno se bojuje čebela s svojimi sovražniki; vendar naj mi bode dovoljeno, da nekatere boje čebele s sovražniki nekoliko opišem:

1. Po letu ob nedeljah prihajal je k meni na vrt pred čebelnjak moj sosed. Pred leti je imel tudi on čebele. Zaradi pomanjkanja časa jih ni mogel zadostno oskrbovati, zato so mu prišle — v nič. Kljub temu pa je imel veselje do čebel in je zato prav rad posedaval z menoj pred čebelnjakom. Nekoč pa ni prišel sam, ampak pricapljal je za njim tudi njegov hišni varuh Murče. Psički pa — kakor Vam je znano — so precej radovedni; vse morajo obletati, vse pregledati, vse povohati. Tak je bil tudi sosedov Murče. No, pa ta je bil še drugačen kot drugi psički, znal je namreč tudi muhe jesti; menda za kratek čas ali kaj. Čudno bi toraj bilo, da bi ga šumenje čebel ne zdramilo. „A-ha“ — mislil si je — tu je pa dosti muh, bom pa lahko dve, tri pohrustal, in brzo je tekel pred čebelnjak in hlastnil po prvi čebeli. Ta se je ognila, a se mu zakadila v glavo in ga pičila. Murče je zacvilil in se otepal s prednjima nogama. Kakor hitro pa ena čebela piči, brž je druga, tretja zraven ter začno nasprotnika pikati. Tako je dobil tudi naš Murče več pikov. Nekaj časa se otepa, cvili, potem se pa spusti v beg, kakor da bi ga zajci podili. „Jej, jej, jej — vpil je vso pot. Ko je prišel prihodnjo nedeljo sosed k meni „v vas“, spremil ga je Murče samo do vrtnih vrat, naprej ga nisva mogla spraviti, če tudi sva ga oba klicala; imel je strah pred čebelami. Tudi muh ni od tega časa več jedel.

2. Koklja, kadar vodi piščeta, je precej drzna in pogumna; psu se postavi v bran in ga zapodi iz dvorišča in celo v človeka se zakadi. Kaj se bode toraj čebel bala?! Zato je pa tudi prav moško stopala ter vodila piščance prav pred čebelnjak. „Le pojdi“ — mislil sem si — „saj ne vem, če bodeš dolgo tod hodila.“ „Kok, kok“ je kokotala in brskala pred čebelnjakom. Kar se ji zaleti čebela prav blizu glave. Koklja jo hoče kavsniti, a čebela se ji zaleti v rožo. „Kok, kok“ — jezi se koklja in otresa z glavo, a zdaj se zaleti druga, tretja vanjo. „Kok, kok“ — vpije koklja in kljuje okolu sebe; a vedno vedno več čebel se zaletava vanjo; vse kljuvanje ne pomaga nič. „Kok, kok, kok“ — in bežati mora izpred čebelnjaka, kar se da, piščanci pa za njo. Enega je pičila čebela pod perotnico; revše se je takoj prekucnilo in menil sem, da bo poginilo, a se je vendar kmalo spravilo na noge in letelo za materjo. Nikdar več ni prišla koklja pred čebelnjak.

3. Iz vrše sem stresel roj v panj ter ga postavil v senco na tla. Ker sem bil nekoliko zadržan, prišel sem zvečer po panj, ga zaprl in nesel v čebelnjak na odločeno mesto. Drugo jutro hočem pogledati roj, odprem zadej panj, a kaj zagledam v njem? — Velika, grda krastača ali krota leži za rojem! Debelo sem gledal to debelo žival; in ko jo natančno opazujem, vidim, da je revica stokrat zabodena. Po glavi, po hrbtu, po nogah, po vsem

životu bila je polna žel. „No, uboga žival, nocoj si jo pa skupila!“ — rekel sem sam pri sebi! A uboge tudi čebelice; tudi teh je moralo mnogo pomreti! Vzel sem dve deščici, s katerima sem prijel krastačo ter jo vrgel na vrt med senčnate rastline. Bilo je še malo življenja v nji, pa skoro gotovo je poginila. V mraku je revica bila prikrevsala s praznim želodcem v bližino na tleh ležečega panja. Nos ji je bil precej povedal, da je blizu nekaj za njen nenasitni želodec. In res! svojim očem ni verjela, kar je videla. „Pa toliko hrane naenkrat“ — vzklikne in cmokne s širokimi ustmi! „Joj, to je pa res preveč; sama ne vem, kje bi se najprej lotila. Zlezla je bila v panj, in v tem času sem gotovo jaz prišel, panj zaprl ter ga odnesel; v panju pa se je začel boj za — obstanek. Zmagala je čebela!“

4. Pred poldnem nekega vročega dne vračala se je iz paše čreda krav, prav za vrtom, kjer imam čebele. Mnogo krvolokih brencljev ali vbadov jo je spremljevalo prav do hlevov. Še-le tam so zapustili živino ter se vračali nazaj. Prav velik brenclj vračal se je tik čebelnjaka. Nasrkal se je bil že nekoliko goveje krvi, vendar je pa še gledal, kje bi še kaj dobil. Kar začuje šumenje čebel. „A-ha“ — reče sam sebi — „tukaj je pa naša žlahta! Večkrat sem že čul o tej žlahti, da živi od samih sladčic; bom pa malo povasoval pri nji, morda dobim kaj za poboljšek.“ In res, splazil se je v panj. „Le pojdi“ — sem si mislil — „saj za dolgo ne!“ Čez par trenutkov ga privlečejo tri čebele in vržejo iz panja. Takoj sem opazil, da je „nekaj“ dobil, ker opotekaval se je in slednjič zaletel pod ograjo vrta in brenčal: „Žlahta — raztrgana plahta! Nikoli več Vas ne obiščem!“ Obiskal jih res ni več — poginil je kmalo na to.

(Dalje sledi).

Trgovina s čebelami.

Anton Žnideršič — II. Bistrica.

Mi Kranjci imamo čebelno pasmo, ki je zaslovela zaradi svoje rodovitosti, krotkosti in pridnosti po vsem svetu. Ni tedaj čuda, da se je pri nas ustanovilo toliko trgovin s čebelami, katere prinašajo lepe svote denarja v deželo. Veliko naših kmetov čebelarjev, zlasti na Gorenjskem, čebelari izključno za prodajo. Kako pa čebelarijo ti? Nič drugači kot drugi, le s tem razločkom, da prezimijo oni vse svoje količkej vredne panje — z nepremakljivim delom seveda — ter jih šele na spomlad prodajo trgovcem, kateri se bavijo s trgovino čebel; ali jih pa razpošiljajo sami v tuje dežele. Kot plemenjaki ostanejo doma le oni, ki niso za trgovino. Da je tako ravnanje obsojanja vredno, o tem se je že nekaterikrat govorilo. A ne samo to, ima še več slabih strani naša trgovina s čebelami.

Naše čebele ne prodajajo se nikakor po ceni. Ceniki naših trgovcev imajo naslednje cene:

I. Originalni kranjski panj s satjem, zalego in medom:

I. vrsta	$\frac{3}{4}$	do polno izdelan	13 do 14 kron
II. „	$\frac{1}{2}$	„	11 „ 12 „

2. Kranjski džierzovani panj, nemške normalne ali dunajske mere z 10 polokvirji	18 do 20 kron
3. Čebele s satjem, medom in zalego preložovane iz originalnega kranjskega panja na 10 okvirjev nemške normalne, dunajske ali badiške mere	15 „ 19 „
4. Čebele iz Gerstungovih panjov. Te računa se po satih, kateri so v spomladi od čebel zasedeni. Prodaja se take sate po 5—6 kron. Čebele, ki so prezimile na 7 okvirjih vržejo tedaj Razpošilja se te sate v posebnih zabojčkih; panj obdrži se doma.	35 „ 42 „
5. Roj z oplojeno matico <i>kg</i> po	10 „ 11 „
6. „ „ „ „ na 8 okvirjih nemške normalne, dunajske ali badiške mere	14 „ 15 „
7. Matica	7 „ 10 „

Štev. 1, 2, 3 in 4 oddaje se nefrankovano, štev. 5, 6 in 7 pa franko.

Pri naročilu na 10 komadov ene vrste se najednjega navrže.

Te cene veljajo za spomladne mesece, poznejše oddaje se nekoliko cenejše.

V primeri z roji se naši originalni panji prav za prav prepoceni prodajajo, ker bi vendar roji tega panja veliko več vrgli, plemenjak pa bi še vrhutega doma ostal. Tujcem seveda bolj kaže naše originalne panje kupovati, zaradi česar jih zadnja leta vedno primanjkuje.

Ako vzame tedaj trgovec za navaden — a ne navaden, ker panji, kateri se razpošiljajo so znatno manjši od navadnih panjev — ako vzame tedaj za tak panj, katerega je vzel s kakimi 6—8 *kg.* medu, v spomladi 11—13 kron, je to vsekakor dobra kupčija. Dobra kupčija res, ali pa se gleda tudi na to, da se da kupcu, kateri je drago plačal našo žival in kateri si je morda s težavo pritrgal ta denar, tudi dobro blago? Žalibog da ne vselej! Res so nekateri trgovci ki smatrajo to kupčijo kot častno zadevo, a je jih tudi, ki si škodujejo s slabo postrežbo na svojem morda drugači dobrem imenu. Ni dolgo od tega, kar so stali trije gorenjski trgovci na črni tabli. Uredništvo dotičnega lista ne sprejme več pod nobenim pogojem njihovih inseratov ali cenikov in svari svoje čitatelje pred njimi. Žalostno je sicer, da se našim rojakom kaj tacega zgodi, a zagovarjati se jih nikakor ne more.

Vzrok takim dogodkom je pa največkrat v tem iskati, da se pričnejo ukvarjati s trgovino čebel taki, ki nimajo o čebelarstvu samem niti pojma.

Prvi pogoj vsacega čebelarja trgovca bodi tedaj, da postane povsem skušen in praktičen čebelar. To se žalibog ne more zgoditi v prvem ali drugem letu, ne, za to je treba večletne skušnje.

A še neko slabo stran ima naša trgovina s čebelami. Svojih skušen nočejo čebelarski trgovci eden drugemu razodeti. Eden pred drugim jih skriva, kot bi bile zaklad. Niti njihovih cenikov ne sme vdobiti v roke tak, o katerem se sumi, da se hoče s prodajo čebel ukvarjati. To je ne le v kvar trgovini, temveč tudi imenu naše čebele. Kajti vsak začetnik napravlja zopet iste napake, kot so jih drugi, ko so trgovino pričeli. Obvaroval bi se jih pa lahko, ako bi ga podučili skušeni trgovci.

Na tej bolezni hira tedaj pri nas ne le čebelarstvo samo, temveč tudi trgovina s čebelami. A prisijalo bo solnce, svetlo, zlato solnce, čegar svetlobe marsikateri med nami ne more prenašati. Posijalo bo v vse temne kotičke ter prineslo na dan vse, vse kar bo zamoglo biti v korist našim čebelarjem!

Premagajmo tedaj sebičnost! Naše delovanje naj bo vsakemu tovarišu odprta knjiga! Povejmo mu vse, tudi naše ponesrečene špekulacije; te so večkrat najboljše zdravilo odvrniti novinca od vratolomnih poskusov.

Da ni trgovina s kranjsko čebelo več taka kot je bila pred več leti, o tem ni dvoma. Takrat so bili kupci zadovoljni, da so le vdobili našo pasmo. Je li v dobrem ali slabem stanu, za to niso vprašali. Dandanas pa je med našimi trgovci nastalo precejšno tekmovanje. Tekmovanje pa ni le pri nakupu čebel, je temveč tudi na zunaj. Ni tedaj čuda da stavijo odjemalci vedno večje zahteve na kakovost naših pošiljatev.

A še nekaj je, kar naj nas posebno sili na to, da naročnike dobro postrežemo. Tujci so prepričani o prednosti naše čebele pred drugimi, a redki so, skoraj lahko rečem, da ga ni lista, kateri bi našo pasmo priporočal; nasprotno, malone vsi listi svarijo pred nakupom tujih pasem.

Ako pošlje, in bodisi tudi novinec v čebelarstvu, v njihove liste kak članek, kamor opisuje svoje bridke izkušnje s kranjsko čebelo, kako radi ga priobčijo; o izbornih uspehih pa molče. Priobčiti tudi nočejo člankov, ki govore v prilog naši čebeli; o tem bi znal povedati naš gospod urednik, kateri je doživel nekaj tacega. Ako tedaj tuji čebelarji, ki ne poznajo prednosti naše čebele, berejo le o ponesrečenih poskusih, ne bode več dolgo, da bo zaspalo zanimanje za našo čebelo.

Pa pomagati si hočejo, pomagati, da jim ne bo treba dajati tributa kranjski deželi. Delajo namreč — kot sem že nekoč v tem listu omenil, a ne bo preveč, ako še enkrat ponovim — na to, da si iz svoje nerodovitne, lene in hude čebele, vzgoje čebelo, s takimi lastnostmi, kot je naša. Z vzgojo matic in trotov iz svojih najboljših panjev hočejo to doseči, in se že sedaj hvalijo z uspehi.

Kaj pa bo, ko pričnemo tudi mi odbirati, ko bomo tudi mi le dobre čebele za pleme puščali, slabe pa zatrli? Kaka pa bo tedaj še le naša čebela? Ali bodo hoteli še tedaj preko nas iti? A kje smo še! Treba nam bi od strani merodajnih faktorjev res krepko pod ramo seči, da se bi hitrejšje približali cilju, po katerem stremimo.

Naše društvo ima lepo polje organizovati in nadzorovati trgovino s čebelami; a to ni, kakor rečeno, lahka stvar. Treba si je najprej izgojiti večše čebelarje, kateri bodo znali ugoditi zahtevam, ki se stavijo pri današnji trgovini. Ti si pa morajo vzgojiti čebelo, ki bi bila vzor vsem čebelarjem na svetu. Pred vsem mora društvo ustanoviti podružnice, nastaviti potovalne učitelje ter uvesti poučne tečaje. Organizovati trgovino s čebelami bi bilo najlažje potom ustanovitve zadruge. Prodaja pristopna bi bila potem vsem, zlasti manjšim čebelarjem naše dežele.

Ako se hoče dandanes voditi tako trgovino, treba je znati marsikaterih jezikov, saj nam je znano, da se razpošilja naša čebela po vsem svetu, a bi se še v veliko večji meri, da je trgovina organizovana.

Zadrugo za prodajo čebel ne bi bilo nikakor težko voditi. Seznaniti bi bilo treba vse zadružnike z manipulacijo razpošiljanja, še boljše pa, da bi prevzela razpošiljanja vodstva prihodnjih podružnic. Zadruga bi potem izročevala svojim zadružnikom naročila v izvršitev. Zadruga bi izdajala svoj cenik, priobčevala inserate ter skrbela sploh za to, da se kranjska čebela čimbolj spozna.

Zelo uspešno bi bilo, da bi zadruga izdajala čebelarški list v nemškem ali pa še kakem drugem jeziku. Ta list priobčeval bi vse pohvale, ki so ali že izšle, ali pa ki bodo še prišle o kranjski čebeli. Ker bi bil ta list nekako bolj reklamen list za našo pasmo, pokrili bi se stroški iz zadružne blagajne ter list dajal ali brezplačno, ali pa prav proti nizki naročnini. S tem dosegli bi, da bi se list zelo razširil.

Z osnovanjem zadruge prihranilo bi se obilo denarja na stroških cenikov, inseriranja itd., kar sedaj pri posameznikih precejšen del dobička odvzame.

Pri vsem tem pa bi bilo to dobro, da bi zadruga cene ne le vzdržala, ampak morda še višje cene za naše čebele dosegla. Tekmovanje pa katero se sedaj opazuje ne more biti nikakor v prosep naši trgovini.

Jaz sem že pred nekaj leti spisal članek za osnovanje zadruge, katera bi razpečavala čebele in med, pa tudi oskrbovala potrebščine svojim članom, ter ga poslal uredništvu tega lista. Poznejše pa, ko sem uvidel, da nismo še za to zreli, pisal sem uredništvu, naj ga ne priobči.

Pri zadnjem občnem zboru je nekdo interpeloval, zakaj se o trgovini s čebelami ničesar ne piše, zaradi tega podal sem tu nekaj svojih misli.

Poročilo

o občnem zboru „Slovenskega čebelarškega društva“, ki se je vršil dne 25. februarja ob pol 10. uri v mali dvorani „Mestnega doma“.

Navzočnih je bilo okoli 40 društvenih članov. Občnega zbora se je udeležil tudi ravnatelj c. kr. kmetijske družbe gospod G. Pirc ter večkrat prav uspešno posegel v debato in podal marsikako pojasnilo in koristen svet.

Podrobnejši popis podajemo v nastopnem.

Podpredsednik g. Žnideršič otvori občni zbor z naznanilom, da vsled neke neljube zadeve ni mogoče dosedajnemu predsedniku, gospodu Črnagoju, občnega zbora voditi, zato je on prevzel to nalogo. Nato preide takoj k drugi točki dnevnega reda:

Poročilo predsedništva:

To se je glasilo približno tako-le:

Častiti zbor! Odbor našega društva je imel v minulem letu 3 seje, v katerih so se obravnavale razne društvene zadeve. Marsikateri predlog, oziroma prošnja, pa je ostala nerešena in to vsled tega, ker nam primanjkuje sredstev. Nadejati se pa je, da bode v bodoče, ko je društvo prebolelo hudo krizo v

Ker se po poročilu blagajnika nihče ne oglasi k besedi, predlaga predsednik, da se izvolita pregledovalcema računov gg. Likožar in Radelj, ki račune pregledata in naznanita, da so v redu.

Pri četrth točki:

Volitev predsednika

se oglasi gospod Radelj k besedi in predlaga, da se dosedanji predsednik gospod Črnagoj voli vnovič predsednikom, ne oziraje se na to, ali mu bo mogoče občni zbor voditi ali ne. Po sprejetem predlogu se izvoli g. Fran Črnagoj z vskljkom predsednikom.

Pri peti točki:

Volitev odbora

meni urednik društvenega lista, gosp. Rojina, da se ne kršijo pravila, ako se voli v odbor predsednika, podpredsednika, 3 odbornike in 2 namestnika. § 4. društvenih pravil se sicer glasi, da je v odbor voliti samo tri odbornike, ker pa nova pravila še niso potrjena in ker je izvolitev 5 odbornikov mesto treh zelo potrebna, predlaga, da se voli v odbor gospode J. N. Babnika, A. Bukoviča in F. Bučarja, začasno pa še gospoda Bizjana in Kunovarja, ki vstopita takoj po potrditvi pravil kot redna odbornika.

Predlog pride na glasovanje in se soglasno sprejme.

Predsednik občnega zbora preide nato k šesti točki dnevnega reda:

Predlogi in nasveti

ter prečita predlog, oziroma dopis gospoda Kastelica, v katerem se želi, naj „Čebelar“ kdaj kaj o čebelni trgovini omeni.

Urednik obljubi, da se bo to prav kmalu zgodilo.

Na to se oglasi:

Gosp. Radelj k besedi ter predlaga, da se zaprosi gospod G. Pirc kot ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, naj bi priporočal v glasilu kmetijske družbe „Kmetovalec“ setev črne ajde, ki veliko bolj medi nego siva in je torej za čebelorejo na Kranjskem velikega pomena; priporoča naj jo zlasti radi tega, ker se sive ajde vedno več in več seje in ker je posledica temu bila, da je po nekod jesenska čebelna paša že čisto uničena.

K temu predlogu pripomni gospod ravnatelj Pirc, da mu je zelo težko v tej zadevi kaj storiti. Kmetovalci zahtevajo sivo ajdo, in naj jo kmetijska družba ima ali ne. Če je nima, priskrbi si jo kmet pri trgovcih s semeni. Obljubiti more le toliko, da kmet. družba sive ajde ne bo ponujala ter da se bo še z nekaterimi vrstami črne ajde poskušalo na družbinem svetu.

Sicer se je že nebroj vrst ajde poskusilo, tako n. pr. sibirski, japonski in druge, toda obneslo se jih je prav malo. Naše klimatične razmere zahtevajo ajdo, katera hitro dozori, drugače jo pobere slana. Vsaka vrsta ajde, kar se jih je dosedaj poskusilo, je imela svojo slabo stran, i. s. v večji ali manjši meri. Kmetijska družba ima tem težje stališče, kajti ako priporoča to ali ono ajdo, črno ali sivo, gotovo spravi s tem čebelarje in kmetovalce v nasprotje. Pripravljen pa je tozadevne članke „Slovenskega Čebelarja“, v katerih naj se zlasti priporoča zamenjavanje semena črne ajde iz kraja v kraj, v „Kmetovalcu“ ponatisniti.

Predsednik občnega zbora nasvetuje na to, naj g. Radelj odstopi od svojega predloga, čemur se tudi ugotovi.

Potem se oglasi g. Rojina k besedi in stavi sledeča predloga:

1. Spremenitev društvenih pravil v § 4.

Pravila naj bi se v toliko spremenila, da bi bilo po § 4. voliti v odbor 5 odbornikov in dva namestnika. Sprememba se je predložila že c. kr. dež. vladi v odobrenje, toda ker ta, namreč sprememba, ni bila sklenjena po občnem zboru, vlada teh ni potrdila.

Ker se nihče temu predlogu ne protivi, se tudi sprejme.

Kot tretji predlog prebere gosp. Rojina resolucijo na c. kr. dež. šolski svet, v kateri se prosi:

1. da se izjavi, ali bi bil pripravljen priporočiti Lacherjeve čebelne table za srednje in ljudske šole;

2. da pozove vodstva ljudskih šol, naj si naroče društveni list „Čebelar“ in tako pospešujejo namen društva in končno,

3. da se nastavijo na večrazrednih šolah, kjer se peča nadučitelj s čebelorejo, mladi učitelji, ki imajo veselje do čebeloreje.

Kar se tiče Lacherjevih čebelnih tabel omeni še, da jih ima v zalogi dunajsko centralno čebelarско društvo in da stane kompletna serija, obstoječa iz 3 tabel, sedaj 24 K, na platnu pa 28 K, pri zadostnem številu naročnikov bi se morda dobile za znižano ceno.

Gospod ravnatelj Pirc se oglasi k besedi, izjavi, da odobrava predloge gospoda Rojine in predlaga poleg resolucije na c. kr. dež. šolski svet, da naj se „Čebelarско društvo“ obrne na c. kr. poljedelsko ministrstvo s prošnjo, da založi Lacherjeve table s slovenskim besedilom in jih oddaje šolam vseh slovenskih pokrajin brezplačno ali vsaj po nizki ceni. Ta predlog stavi paralelno z onim gosp. Rojine.

Gosp. Rojina se zahvali gosp. ravnatelju Pircu za prijazni nasvet in pripomni, da ravno gospod ravnatelj Pirc ve v vseh slučajih in društvenih zadevah po svoji obilni skušnji prav svetovati.

Nato se stavijo predlogi gosp. Rojine in oni gospoda ravnatelja Pirca na glasovanje in se soglasno sprejmejo.

Kot zadnja točka dnevnega reda tega občnega zbora je bilo

Posvetovanje za čebelarско razstavo na Dunaju.

Izveček tega posvetovanja je na kratko ta:

Društvo namerava razstaviti jeden navaden kranjski čebelnjak s čebelami v kranjskih panjih in jeden čebelnjak z Gerstungovimi in Droryjevimi panji. Kdor misli v teh čebelnjakih razstaviti, naj naznani to takoj uredniku, kdor pa želi sam razstaviti, naj se oglasi pismeno pri uredniku ali pa kar na Dunaju I. Schauflegasse 6. za oglasilno polo. Za polovično vožnjo na Dunaj za skupen obisk razstave je odbor že storil potrebne korake in kdor namerava tega izleta se udeležiti, naj naznani to uredniku, da se bo pravočasno vedelo za približno število. Odhod iz Ljubljane je določen na Veliko soboto po noči.

A. Bukovič,
tajnik.

Dopisi.

Barje, 6. marcija 1903. — Gospod urednik! Radi bi vedeli, kako sem v preteklem letu čebelaril, oziroma kako sem z uspehi zadovoljen? Evo Vam teh vrstic:

Kakor lani sploh, tako je bilo tudi pri nas vreme za rojenje jako neugodno in porojilo mi je samo 8 panjev, ki so mi dali 17 rojev, 7 pa je ostalo jalovcev. Izmed teh sta bila 2 „kranjca“, 3 „gerstungi“ in 2 „drorya“. Tedaj so se mi droryji najboljše obnašali, kajti teh je porojilo 77%, gerstungov samo 50%, kranjcev pa nič %. Tedaj tudi ni res, da bi naš „kranjiček“ najbolj naganjal roje.

Paša je bila pri nas dobra, in to prašna ajda in detelja. Pozne ajde seveda nimamo. Zato pa sem opazil nekaj posebnega. Na vrbi, ki jo imenujemo mačkovec, zaredile so se o Kresu kakor „sloni“ (4 mm) velike uši, ki so izcejjale silno „nektarja“ in katerega so čebele nabirale od zgodnjega jutra do poznega mraka. To se je godilo od Kresa do Male maše.

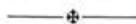
Seveda sem bil z medeno letino jako zadovoljen. Žal da Vam ne morem povedati teže vsega pridelka, ker ga nisem tehtal. Zadostuje naj Vam, ako Vam rečem, da sta bila najtežja panja po 35 kg netto. To sta bila 1 „gerstungovec“ in 1 „drory“. Škoda, da sta bila to edina! Drugi tehtali so čiste teže le 15—22 kg. Kranjička sta imela čistega le 6 in 8 kg. Tedaj je bil najslabši „drory“ za 2 „kranjca“. Prezimumjem 4 gerstunge, 11 droryjev, 2 pavlinovca in 1 kranjička — tega iz spoštljivosti do naših slavnih čebelarjev.

Kolikor sem jih dosedaj opazoval, so prezimili vsi izborni. In danes, ko to pišem, je bil dan po božji in po naši volji! Čebele so letele in nosile „košema“. Bog nam daj obilo taciñ dni!

Še eno posebno Vam povem. V marciju preteklega leta ležala je na soncu vreča, v kateri so bile prej lanene tropine, ter je bila od istih še vsa prašna. To bi jih bili morali videti pridne čebelice, kako so se hitele okoristiti — kako so nabirale sivkasto modro obnožno ter je nosile v panjove! Zato pa gosp. urednik: Za hude čase — kar sto kg lanenih tropin, pa imajo čebele vsega okraja za vse leto dovolj obnožne!

Na zdar!

Vaš Črnagoj.

Raznoterosti.

Kako se obranimo čebelnega pika? — 1. Predno panj odpreš, moraš vedeti, kaj imaš v njem opraviti. Brez potrebe ne odpiraj panja. 2. Panj odpri počasi; glej, da ga ne pretreseš. 3. Preskrbi si dima, kadar odpiráš panj; prižgi cigaro ali pipo, če ne kadiš, pa kadilnik. 4. Predno pričneš v panju delati, pihni par dimov na levo in desno na stranice. Ondi sede stare, jeznorite čebele. Pozneje kadi le po potrebi. Če jih preveč zadimiš, čebele šele prav srdite postanejo. 5. Satnike odjemlji počasi, da ti kateri ne pade iz rok. Postavi jih na kozico, ali prisloni k drugemu panju v tistem redu, v katerem si jih jemal iz panja ter jih tako tudi nazaj zloži. 6. Ne dihaj naravnost na čebele. Človeška sapa in znoj sta čebelam zoprna. 7. Ne delaj

prehitro, in ne umikaj se hlastno, če se čebela v te zaleti, ampak bodi miren v vsem obnašanju. 8. Če te čebela piči, odstrani takoj želo in pomazi rano s slino. Žela ne smeš stisniti, drugače se še ostali strup iz žleze razlije v rano. 9. Razdražene in srdite čebele pusti v miru in preloži opravilo na kasnejši čas. Če imaš pa kaj nujnega opraviti, in se čebele ne dajo z dimom ukrotiti, ukroti jih z vodo, katero na nje brizgaš iz male ročne brizgalnice. 10. Navadi se opravljati razna opravila brez čebelarske kape; ti sam se navadiš potrebnega miru in previdnosti, čebele se te pa tudi kolikor toliko privadijo in manj boš pičen, kakor če si bogvekakoli našemerjen in zavarovan. Miren pogled človekov ima do vseh živalij čudovito moč.

Po Schachingerjevem čeb. listu priredil Pater.

Opomba uredništva: Nekaj takega je „Čebelar“ že nekoč priobčil, a ker prihajamo sedaj v čebelarsko „sezono“, ne bo odveč vsaj za začetnike, če se tako potrebna stvar, kakor je nauk o obnašanju čebelarja proti čebelam, ponovi.

Izkaz udov.

Nadaljevanje: Ambrožič Mihael, Mojstrana; Arh Frančišek, c. kr. davčni pristav, Kranj; Bizjak Ivan, Potoče; Bizjan Gašper, Podutik; Bučar Anton, c. kr. poštni asistent, Ljubljana; Brežnik Ivan, pri tvrdki Edmund Kavčič, Ljubljana; Cuderman Jožef, kaplan, Velika Dolina; Cizerl Frančišek, Vodenjak; Černe Frančišek, posestnik, Kozarje; Drašler Anton, posestnik in gostilničar, Borovnica; Dobravec Jožef, Pišce pri Brežicah; Dukič Joahim, Jurjenič; Dimic Jernej, Illova; Fras Alojzij, posestnik, Lukovci; Felc Martin, Črni vrh nad Idrijo; Filipič J., Pristava pri Ljutomeru; Golja Frančišek, Levpa; Gostiša Jakob, žel. čuvaj, Breg pri Borivnici; Gradišnik Anton, nadučitelj, Polje; Jerman Jakob, Lokve; Jug Martin, Avšje; Jamšek Ivan, posestnik in čebelar, Zgornji Kašelj; Jurančič Janez, čebelar, Sv. Andraž; Kantz J. J., Ljubljana; Kašca Frančišek, Grahovo ob Pači; Kolar Martin, čebelar, Logarovci; Kreff Anton, čebelar, Slavenski vrh; Kolenec Jakob, restavrater, Goricane; Liessnik Ivan, Brautschurnigraben; Lipič Jožef, mizar, Črešnjovci; Leban Frančišek, učitelj, Trnovo pri Gorici; Mercina Ignacij, trgovec, Zgornji Kašelj; Mesiček Jožef, nadučitelj, Sevnica ob Savi; Makarovič Ivan, nadučitelj, Jelšane; Novak Anton, Račje selo; Ogris Frančišek, Trieblenje; Ožengar Frančišek, Sv. Marjeta niže Ptuja; Ovčjak Janez, župan, Verhi; Peternel Henrik, župnik, Jageršci; Podlogar Jožef, posestnik, Srnjak; Poldak Jakob, posestnik, Gorje pri Bledu; Pulko Valentin, nadučitelj, Dobje; Paulin Peter, posestnik, Ljubljana; Potepan Andrej, čebelar, Mala Bukovica; Perles Adolf, Ljubljana; Rustja Frančišek, Skulje; Razboršek Jožef, župnik, Šmartno pri Kranju; Ravnihar Vekoslav, veleposestnik in c. kr. poštar, Ljubljana; Stele Janez, posestnik, Zalog; Serajnik D., Ptujška gora; Schachinger Celestin, Stein a. d. Donau; Štrukelj Janez, učitelj, Rob; Veixel Jožef, župnik, Sv. Križ; Vehar Ignacij, Poljane; Vodnik Albert, Podutik; Valenčič Julija, Trnovo; Vogrinec Anton, učitelj, Sv. Anton; Zlajšek Matija, Sv. Ana.

Udom „Slov. čebelarskega društva“.

Odpovedal sem se bil predsedništvu našega društva z resnim namenom, da tega častnega mesta nič več ne sprejemem.

Vaše soglasno zaupanje pa, ki ste mi ga izkazali z zopetno izvolitvijo, smatram za izredno čast in zato se uklonim Vaši želji ter prevzamem ta častni posel s ponosom! V družbi vrlega odbora, skušal bom, da delujem po svojih močeh v procvit našega čebelarstva!

Čebelarski pozdrav!

Barje, 1. marcija 1903.

Fran Črnagoj,

t. č. predsednik.

Naznanilo.

Naše društvo bo postavilo na mednarodni svetovni čebelarski razstavi precej obsežen čebelnjak. Kdor želi v njem razstaviti panje s čebelami, naj to **nemudoma** naznani uredniku. Vsak panj bo imel ime svojega razstavljavca. Prosi se pa, naj se razstavijo le prav močni, zelo čebelni panji, najsibodo že kranjski, Droryjevi ali Gerstungovi. Za Droryeve panje je pripravljen poseben oddelek, zato naj vsak, ki ima kak dober tak panj, ga tudi razstavi, če hoče dobiti kako odlikovanje.

Glede skupne vožnje na Dunaj je bilo na občnem zboru sklenjeno, odpeljati se na Veliko soboto ponoči iz Ljubljane. Prošnja za znižano vožno ceno še ni rešena, kadar pa bo, naznanil bo urednik takoj vsakemu, kdor se misli te skupne vožnje udeležiti, pismeno. Odbor.

Listnica uredništva.

Gospod prijatelj »P.«: Prosim oprostena, če nista prišla Vaša izborna članka na vrsto. Bilo je drugo že stavljeno in sicer toliko, da smo morali list povečati na 24 strani. Tudi moja popotna torba je morala ostati za ta mesec zaprta in več drugih stvari se je moralo odložiti za prihodnjič. — Pozdrav!

Garantirano čist med pitanec — ajdovec — po 65 kr. *kg* grodaja I. N. Babnik v Ljubljani.

Čebele kupuje M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem. — **Prodaja** pa isti umetno satorje iz pravega čistega voska.

 Pravi čebelni vosek

kupuje vsako množino po visoki ceni

Fr. Schupetz.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se pošiljajo gospodu I. N. Babnik-u v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega čebelarja“ Francišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik »Slovensko čebelarsko društvo«.

Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.